

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО КОМПОНЕНТУ ВК
«СУЧАСНА ПРАКТИКА ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ»**

Галузь знань	22 (І) Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	228 (ІЗ) Педіатрія
Назва освітньо-професійної програми	ОНП "Педіатрія"
Рівень вищої освіти	ІІІ (освітньо-науковий рівень)
Кафедра	Педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології
Статус навчальної (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна денна/вечірня, заочна
Викладач	
Прізвище, ім'я, по батькові	Шуцько Єлизавета Євгеніївна
Посада	Завідувачка кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор медичних наук, член-кореспондент НАМН України

Електронна адреса	dr_shunko@ukr.net
Телефон	067-757-02-17
Посилання на профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-4883-2549
Консультації	понеділок 11.00-12.00

Викладач

Прізвище, ім'я, по батькові	Костюк Олена Олександрівна
Посада	Доцент кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат медичних наук, доцент
Електронна адреса	Kostiuk.o@gmail.com
Телефон	0677040551
Посилання на профіль викладача	ORCID ID 0000-0003-2561-9347
Консультації	середа 11.00-12.00

Викладач

Прізвище, ім'я, по батькові	Белова Олена Олександрівна
Посада	Асистент кафедри педіатрії, неонатології дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат медичних наук
Електронна адреса	dr.elena.belova@gmail.com
Телефон	+380992998009

Посилання на профіль викладача

<http://orcid.org/0000-0002-3534-9590>

Консультації

четвер 13.00-14.00

Загальна інформація про ВК

Анотація до ВК

ВК «Сучасна практика грудного вигодовування» є частиною освітньої програми ОНП «Педіатрія» III (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ (228) «Педіатрія» і грає важливу роль для навчання за даною ОПП.

Здоров'я людини, її можливості і потенціал подальшого розвитку напрямку залежать від планування та перебігу вагітності, пологів та неонатального періоду. Саме перші хвилини, години і дні життя людини формують здоровий початок життя, а ускладнення в цьому періоді призводять до несприятливих віддалених наслідків. Тому знання основ фізіологічного перебігу, можливих ускладнень, компенсаторних можливостей і ефективного раннього втручання в період новонародженості є важливим для осіб, які працюватимуть в галузі охорони здоров'я. Організація процесу та знання фізіології грудного вигодовування є важливим компонентом становлення здоров'я новонародженої дитини.

Також кожен медичний працівник має вміти спілкуватись з батьками щодо догляду за дітьми, переваг грудного вигодовування та за потреби, надати невідкладну допомогу у випадках, які загрожують життю дитини.

Засвоєння матеріалу базується на ознайомленні з антенатальним розвитком, спостереженням під час вагітності, фізіології раннього неонатального періоду, особливостей вигодовування та догляду за хворими та передчасно народженими дітьми.

ВК забезпечує розуміння фізіологічних основ та особливостей організму новонародженої дитини, що є важливим для професійної діяльності. Зміст ВК надає необхідні теоретичні знання і практичну підготовку, поглиблюючи опанування безпосередньо фізіології лактації та грудного вигодовування. Розглядаються особливості догляду і вигодовування в неонатальному періоді, а також індивідуальні потреби і можливості таких пацієнтів.

Мета ВК

Мета ВК — удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань з сучасних принципів ентерального харчування в тому числі грудного вигодовування новонароджених, медичної допомоги дітям, ефективності неонатальної допомоги, необхідних для професійної діяльності відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі тощо.

Розуміти принципи розробки та впровадження комплексу заходів, спрямованих на створення сприятливих умов росту та розвитку здорових і хворих новонароджених, а також дітей, народжених передчасно та таких, що мають вроджені вади розвитку та перинатальну патологію, для полегшення їх стану та забезпечення якості життя, відповідно до особливостей стану пацієнта.

Пререквізити

Дана ВК базується на знаннях таких дисциплін, як: «Педіатрія» та дисципліни організаційного спрямування, які здобувачі ОНП опанували на попередніх етапах навчання

Постреквізити

Дана ВК формує основу для вивчення інших
Також вивчення даної ВК створює передумови для здійснення клінічної практики

**Компетентності,
формуванню яких ВК**

4. Компетентності, які дає можливість здобути ВК

ВК дозволяє набути та поглибити знання з наступних компетентностей:

Інтегральну: Здатність розв'язувати автономно та у мультидисциплінарному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з організації та забезпеченням грудного вигодовування немовлят, які забезпечують ефективно та успішне грудне вигодовування немовлят.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері педіатрії та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

**Програмні
результати навчання,
досягненню яких
сприяє ВК**

Програмні результати навчання, які забезпечує ВК:
ПРН01 Мати концептуальні та методологічні знання з педіатрії та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій
ПРН08 Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері педіатрії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

Обсяг ВК

Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС, 90 годин.
Для очної (денної/вечірньої) форми навчання: аудиторних 64 години, самостійна робота 26 годин,

**Форма
підсумкового
контролю**

залік

**Терміни викладання
ВК**

ВК викладається у 4-му семестрі (2-й рік навчання)

Програма ВК

Назви тем

Код теми Назва теми Перелік основних питань

1. Організація та фізіологічні особливості вигодовування новонародженої дитини

1.1. Принципи організації грудного вигодовування новонароджених та дітей раннього віку у пологових стаціонарах, дитячих лікарнях та амбулаторно.

1.2. Фізіологічні основи грудного вигодовування. Переваги грудного вигодовування

1.3. Правила прикладання дитини до грудей. Механізм вигодовування грудьми

1.4. Сучасна практика грудного вигодовування. Раціон харчування матері.

1.5. Сучасні перинатальні технології ведення вагітності, пологів та новонароджених, які сприяють підтримці грудного вигодовування. Виключно грудне вигодовування.

1.6. Грудне вигодовування хворих та передчасно народжених немовлят. Альтернативні методи вигодовування новонароджених грудним материнським молоком.

2. Грудне вигодовування дітей першого року життя в особливих та складних ситуаціях

2.1 Вигодовування хворих та передчасно народжених немовлят. Альтернативні методи вигодовування новонароджених грудним материнським молоком.

2.2. Введення додаткового харчування відповідно віку та особливостей розвитку дитини першого року життя.

2.2. Сучасні принципи підтримки грудного вигодовування та маркетинг замінників грудного молока. Ініціатива «Лікарня, доброзичлива до дитини». Міжнародне зведення правил збуту замінників грудного молока.

Самостійна робота здобувача освіти

Самостійна робота є невід'ємним елементом навчального процесу під час вивчення ВК «Сучасна практика грудного вигодовування». Вона спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань і практичних умінь при роботі з новонародженими.

Самостійна робота сприяє формуванню та розвитку у здобувачів здатності самостійно опрацьовувати наданий матеріал, а також самостійно знаходити нові, сучасні підходи і методики щодо грудного вигодовування як здорових так і новонароджених дітей з певною патологією, ефективно комунікувати з батьками/опікунами пацієнтів та впливати на їх оточення для досягнення найкращих результатів терапії.

Самостійна робота може виконуватися:

- як форма підготовки до практичних занять із подальшим представленням результатів під час аудиторних занять або без такого захисту;
- як спосіб відпрацювання пропущених занять або підвищення раніше отриманих незадовільних оцінок;
- як індивідуальний засіб підтримки академічної мобільності та реалізації освітніх прав здобувачів з особливими освітніми потребами (інклюзивна освіта).

Види завдань самостійної роботи визначаються викладачем і можуть варіюватися відповідно до цілей навчання, професійних запитів і рівня сформованості компетентностей.

Код теми Зміст самостійної роботи Обсяг годин

1.1	Планування вагітності. Здоровий початок життя	Ознайомитись з відповідними діючими наказами, опанувати матеріал	2
1.2	Ранній неонатальний період. Адаптація до позаутробного життя. Перехідні стани.	Опанування теоретичного матеріалу. Спостереження за дітьми і роботою медичних сестер у відділенні.	2
1.3	Огляд новонародженої дитини. Робота з наданим відео- та фото-матеріалом		4
2.2.	Спілкування з батьками. Консультування і допомога. Догляд за новонародженою дитиною.	Опанування рекомендованої літератури. Відпрацювати навички доброзичливого спілкування, зворотного зв'язку	2
2.3	Безпечне середовище. Запобігання травм, інфекцій, визначення ризиків. Тепловий ланцюжок.	Опрацювання наказу та літератури	2
3.1	Скринінги новонароджених. Вивчення матеріалу за темою		2
3.2.	Методи годування хворих та передчасно народжених дітей	Вивчення матеріалу за темою	2
3.3.	Грудне вигодовування новонародженої дитини: основні положення дитини біля грудей.	Вивчення матеріалу за темою	4
3.4.	Методика проведення зондового та альтернативного годування.	Вивчення матеріалу за темою	2
3.5.	Обробка рук медичного персоналу та осіб, які здійснюють догляд за новонародженою дитиною		2
4.1	Особливості дітей, що народились передчасно. Профілактичні можливості сучасної медицини.	Вивчення матеріалу за темою	2

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

У процесі викладання ВК застосовуються сучасні освітні технології, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практично орієнтованим навчанням та формування професійних компетентностей лікарів з питань підтримки грудного вигодовування.

Навчальні технології

- компетентнісно орієнтоване навчання;
- проблемно-орієнтоване навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- елементи симуляційного навчання;
- кейс-метод (аналіз клінічних ситуацій неонатального періоду);
- інтерактивні технології навчання;
- міждисциплінарний підхід;
- технології самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційних форм навчання (за потреби).

Форми навчання

- лекції (традиційні, мультимедійні, проблемні);
- практичні заняття;
- семінарські заняття;
- робота в малих групах;
- розбір клінічних випадків;
- самостійна робота здобувачів вищої освіти;
- консультації викладача;
- контрольні заходи (поточний та підсумковий контроль).

Засоби навчання

- мультимедійні презентації;
- навчально-методичні матеріали кафедри;
- клінічні протоколи та настанови;
- відеоматеріали (зокрема з питань догляду за новонародженими та передчасно народженими дітьми);
- ситуаційні та тестові завдання;
- симуляційне обладнання та манекени (за наявності);
- електронні освітні ресурси та платформи дистанційного навчання;
- навчальна та наукова література українською та іноземними мовами.

Методи навчання

- наочні методи (демонстрація схем, відеоматеріалів, клінічних прикладів);
- практичні методи (відпрацювання практичних навичок догляду за новонародженими, аналіз клінічних ситуацій);
- кейс-метод (розбір клінічних випадків);
- інтерактивні методи (робота в малих групах, обговорення, мозковий штурм);
- симуляційне навчання (за наявності відповідного обладнання);
- самостійна робота здобувачів вищої освіти з навчально-методичними матеріалами;
- індивідуальні навчальні завдання;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій та електронних освітніх ресурсів.

Список рекомендованих джерел

1. Нормативно-правові акти:

1. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку», Наказ МОЗ України № 1945 від 14.09. 2021 р.
2. Наказ МОЗ України від 26.01.2022 року № 170 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи».
3. Оцінка тяжкості стану в педіатрії. Клінічна настанова, заснована на доказах /Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України ГС «Українська Академія Педіатричних спеціальностей». Медична мережа «Добробут». ISSN 26637553. Сучасна педіатрія. Україна 7(111), 2020. С. 87–102.
4. Наказ МОЗ №1614 від 03.08.2021 Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення

2. Основна література:

Неонатологія: національний підручник: у 2 томах. / за ред. професора Є.Є. Шунько. – К. «Київ», 2015.- Т.1, 2. – с.

3. Додаткова література:

1. Педіатрія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акрид. / за ред. проф. О. В. Тяжкої. Вид. 5-те. випр. та допов. Вінниця: Нова книга, 2018. 1152 с. : іл. ISBN 978-966-382-695-0
2. Compliance with the Baby-Friendly Hospital Initiative and impact on breastfeeding rates. Summer Sherburne Hawkins, Ariel Dora Stern, Christopher F Baum, Matthew W Gillman. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2014 Mar; 99(2): F138–F143.
3. A Multifaceted Approach to Revitalizing the Baby-Friendly Hospital Initiative in Croatia. Josip Grgurić, Irena Zakarija-Grković, Anita Pavičić Bošnjak, Milan Stanojević. J Hum Lact August 2016 vol. 32 no. 3 568-573.
4. Determination of Acidity in Donor Milk Comparison of Results Obtained by 2 Different Analytical Methods. Diana Escuder-Vieco, Sara Vázquez-Román, Juan Sánchez-Pallás, Noelia Ureta-Velasco, Rocío Mosqueda-Peña. J Hum Lact November 2016 vol. 32 no. 4 NP73-NP75.

5. In-hospital Breastfeeding and Intention to Return to Work Influence Mothers' Breastfeeding Intentions. Shera C. Thomas-Jackson, Gail E. Bentley, Kristina Keyton, Alan Reifman, Mallory Boylan, Sybil L. Hart. J Hum Lact November 2016 vol. 32 no. 4 NP76-NP83.

4. Інформаційні ресурси:

1. F. Meng, Th. Uniacke-Lowe, A. C. Ryan, A L. Kelly. The composition and physico-chemical properties of human milk: A review. Trends in Food Science & Technology. Volume 112, 2021, P. 608-621, ISSN 0924-2244, <https://doi.org/10.1016/j.tifs.2021.03.040>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0924224421002326>
2. Breastfeeding and Human Lactation. Donna Geddes, Sharon Perrella Nutrients 2019, 11, 802; doi:10.3390/nu11040802
www.mdpi.com/journal/nutrients
3. CDC growth charts based on both breastfed and formula-fed infants: www.cdc.gov/growthcharts/
4. Micronutrients in Human Milk: Analytical Methods. Daniela Hampel, Daphna K Dror, Lindsay H Allen. © 2018 American Society for Nutrition. This work is written by (a) US Government employee(s) and is in the public domain in the US. Adv Nutr 2018;9:313S–331S; doi: <https://doi.org/10.1093/advances/nmy017>.
5. Nutritional composition of human milk for full-term infants Richard J Schanler, MD UpToDate 2022
6. guidelines, Geneva Foundation for Medical Education and Research http://www.gfmer.ch/Guidelines/Neonatology/Neonatology_mt.htm

5. Інтернет-ресурси

1. <https://moz.gov.ua> — Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.who.int> — Всесвітня організація охорони здоров'я

Загальна схема оцінювання

Сума балів Оцінка

ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів	залік/екзамен
90 - 100	170 – 200	A зараховано/оцінка відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D непогано
61 - 67	111 – 124	E виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX не зараховано необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90-100	A	Відмінно	
82-89	B	Добре	
75-81	C		зараховано
68-74	D		
61-67	E	Задовільно	
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

Бали нараховуються наступним чином:

І
а
Г
а
х
У
Е
а
Г
Е
Я
Б
а
Л
і
Е

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я 200-бальною шкалою). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів денної форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для здобувачів заочної форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного ВК освітньої програми;
- відрахування із Університету.